

18.05.92
maksā 1,-

UNIVERSITĀTES AULĀ

29. maijā pulksten 19.00 notiks Toronto Daugavas Vanadžu sieviešu kora "Zīle" koncerts. Biļetes varēsiet iegādāties pirms koncerta.

universitātes avīz

JAUNO DEMOKRĀTU APVIENĪBA ZĪNO

No 26. aprīļa līdz 3. maijam Brīvās Pilsoņu Konservatīvās Partijas Jauno Demokrātu Apvienības priekšsēdētājs Sandis Šteins un vicepriekšsēdētāja Uģis Kamšs piedalījās EStA-s (Eiropas Studentu Apvienība) rīkotajā seminārā Igaunijā — Lohusalā.

Pārstāvētas bija Lietuvas, Igaunijas, Beļģijas, Šveices, Vācijas, Horvātijas, ASV, Ungārijas, Slovākijas, Čehijas, Polijas centriski un labēji orientētās studentu kustības un partijas.

Semināra gaitā bija tikšanās ar Igaunijas AP priekšsēdētāju A. Ritelu, MP priekšsēdētāju T. Vehi, ar Igaunijas valsts ekonomiskajās programmās nodarbinātajiem speciālistiem, Izglītības ministrijas darbiniekiem, dažādu partiju vadītājiem. Seminārā tika apspriests arī jautājums par Baltijas valstu piedalīšanos Eiropas Kopienas Izglītības komisijas programmās (īpaši programmā TEMPUS — studentu mobilitātes veicināšanas programmā), kur nepieciešama Latvijas augstāko mācību iestāžu un Izglītības ministrijas līdzdalība.

Latvijas studentiem būs interesanti uzzināt, ka pašreiz noslēdzas EStA-s rīkotā lietotu mācību grāmatu vākšanas akcija Šveicē un Vācijā. Paredzams, ka Latvijas augstākās mācību iestādes saņems ap 12 000 grāmatu ekonomikā, medicīnā, tieslietās u. c.

Jebkura tuvāka informācija gūstama JDA birojā Jāņa sētā 5, tel. 228423

UĢIS KAMŠS

LU DARBA KOPLĪGUMA PROJEKTS

Latvijas Universitāte kā darba devējs, kuras vārdā saskaņā ar LU Satversmi rīkojas rektors J. Zaķis, no vienas puses, un LU arodorganizācija, kuras vārdā saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par arodbiedrībām" rīkojas LU Arodkomitejas priekšsēdētāja S. Skotele, no otras puses, noslēdz šo darba koplīgumu.

Projektā ietverti vairāki punkti, piem.,

1. Darba aizsardzība;
2. Darba samaksa.

2. 3. apakšpunktā teikts: atlaišanas gadījumos, kas paredzēti Latvijas DLK 37. punktā, LU darbiniekiem bez šajā punktā norādītā minimālā atlaišanas pabalsta papildus izmaksā pabalstu atkarībā no

darbnieka nepārtrauktā darba stāža LU.

3. punktā noteikti papildatvaļinājumu piešķiršanas nosacījumi atkarībā no darbinieku kategorijas.

4. punktā noteiktas LU arodorganizācijas un darba devēja attiecības.

LU patstāvīgo struktūrvienību arodbiedrības institūcijas un administrācija var noslēgt īpašu vienošanos, kurā precīzē un papildina LU koplīgumu. Struktūrvienības vadītājs nedrīkst atteikt noslēgt šādu vienošanos.

KĀ AIZSTĀVĒT TIESĪBAS

Latvijas juristus, īpaši procesuālistus gaida Starptautiska konference civilprocesa un kriminālprocesa jautājumos. Tā notiks Rīgā no 28. līdz 30. maijam ar sekojošiem papildsemināriem 1. un 2. jūnijā. Piedalīsies pasaules redzamākie procesuālisti no ASV, Vācijas, Anglijas, Holandes ar referātiem, kā arī apspriedīs Latvijas Republikas jaunās likumdošanas problēmas procesa un tiesu iekārtas jautājumos. Ārzemju zinātnieku iesaistīšanā ievērojamu darbu veicis Ņujorkā strādājošais universitātes profesors Pēteris Tillers. Latvijā galveno organizatorisko darbu veic LR Augstākā Padome, personīgi Pēteris Simsons.

VALTERS ŠULCS,

LU Juridiskās fak. dekāna vietnieks

TĀLAVI PIRMIE ATGUVUŠI SAVU KONVENTA NAMU

Studentu korporācija Tālavija 8. maija rītā saņēma savas Konventa ēkas atslēgas no bijušā Baltijas kara apgabala tirdzniecības pārvaldes. Tas ir unikāls gadījums, jo šī divstāvu ēka Lāčplēša ielā 28 un tās sētas māja (bij. Filistru biedrības nams) ir otrais nams Rīgas centrā, kuru izdevies atgūt no bij. PSRS armijas (pirmais bija Latviešu biedrības nams).

Tās pašas dienas vakarā pie atgūtajiem

namiem tika izkārts Tālavijas karogs.

Jau 9. maijā šeit notika talka, kurā laimīgie tālavi, jo viņi pirmie atguvuši savu Konventa ēku, izlauza starpsienas pirmajā stāvā un atklāja skatam Konventa zāli. Talkā netrūka ne alus, ne zirņu, kurus bija sarūpējusi Tālavijas dāmu biedrība.

Tūlīt sākas arī īsts remonts un tālavi ir iecerējuši jau 18. jūnijā atklāt pirmo Svētku Konventu savās istajās mājās.

ILZE NAGLA

ZIŅAS NO ĀRZEMĒM

Habarovskā parādījis jauns apdrošināšanās veids. Nelaulāti ļaudis var apdrošināties pret "sirds laušanu". Vecums nav svarīgs. Paredzēti ļoti dažādi gadījumi — sākot ar nenotikušām laulībām un beidzot ar gadījumiem, kad meitenes nesagaida savus iemīļotos mājās no armijas. Kā izteicies apdrošināšanas kompānijas prezidents, te pat neprasiot īpašus apliecinājumus cietušo nelaimēm, jo cilvēku ar salauztu sirdi tāpat varot redzēt no pirmā acu uzmetiena.

Nižņijnovgorodā notika Viskrievijas cilvēkzinātnes akadēmijas prezentācija. Šī asociācija izveidojās uz pilsētas filozofu kluba "Universum" bāzes. Asociācijai ir 18 filiāles. Tā nodarbošies ar fundamentāliem un praktiskiem pētījumiem. Pašlaik asociācijas biedri gatavojas simpozijam, kurā centīsies prognozēt nākotnes dzīves veidus.

Divdesmit Krievijas augstskolu rektori Krievijas augstskolu asociācijas satversmes sapulcē nolēmuši apvienoties. Viņi plāno radīt Krievijas augstskolu datu banku, starpaugstskolu juridisko dienestu un kopīgu medicīniskās apkalpošanas sistēmu.

Lai iestātos asociācijā, jāiemaksā 10 tūkstošus rubļu liela iestāšanās nauda un 5 tūkstošus liela biedru nauda.

RITA BURČIKA

KAD CIEMINI JŪTAS KĀ MĀJĀS

Tādu gadījumu nav nemaz tik maz. Piemēram, Pedagoģijas fakultātē. Lūk, fotogrāfija, kurā redzamas trīs dāmas un viņu autogrāfi, kas lasāmi šādi: Tove Tomsena, Reičele Roze, Inta Rūtiņa.

Lūdzu, iepazīstiniet ar sevi!

Tove Tomsena

TOVE TOMSENA:— Esmu skolotāja Dānijā. Pavisam nejausi manās rokās nonāca raksts, ko rakstījusi pensionēta skolotāja, par to, kā viņa Igaunijā mācījusi angļu valodu, un cik šī valoda nepieciešama Baltijas valstīs. Tas mani ieinteresēja, jo arī pati mācu dāņu un angļu valodu. Tā kā man savā skolā bija divi mēneši brīvi, tad devos uz Latviju. Ne mirkli neesmu nožēlojusi.

Reičele Roze

REIČELE ROZE:— Mana mamma ir angliete, bet tēvs — latvietis. Dzīvojam Amerikā. Pagājušajā vasarā mani vecāki bija Latvijā uz Zinātņu kongresu. Uz šo pasākumu iedevu līdzīgu savu darbu aprakstu. Gribēju arī uzzināt, vai būtu iespējas Latvijā pastrādāt — mācīt angļu valodu. Es pati esmu beigusi Universitāti. Tagad strādāju tālāk, gribu iegūt maģistra grādu mākslas specialitātēs. Ceļš uz Latviju bija kā mājās nākšana. Esmu šeit jau kopš februāra. Studentiem pasniedzu amerikāņu literatūru un angļu valodu.

Inta Rūtiņa

INTA RŪTIŅA:— Esmu Kanādas pavalstniece, bet kopš 1969. gada dzīvoju Vašingtonā. Šeit lasu lekcijas 3. kursa psiholoģijas un pedagoģijas studentiem. Tā sanāca, ka pagājušajā vasarā biju Zinātņu kongresā un lasīju referātu, piedalījos arī izglītības konferencē, "3x3" nometnē, sapazinos ar Pedagoģijas fakultātes dekānu un viņš mani uzaicināja arī pastrādāt. Es esmu maģistre. Esmu sociālo zinību speciāliste.

Kas jums Latvijā liekas interesants?

TOVE TOMSENA:— Studenti! Viņi ļoti centīgi mācās. Sevišķi viņus ieinteresē mācību materiāli, kurus esmu paņēmusi līdzīgi no Dānijas. Esmu pat izveidojusi mazu bibliotēku, kur studenti var

studenti apgūst tādu profesiju, kas līdz šim Latvijā nav bijusi. Gribētu viņiem iedvest drosmi darboties savā izvēlētajā specialitātē. Viņi ļoti daudz var palīdzēt skolu izglītības sistēmā. Viņiem būs jāpalīdz tiem jauniešiem, kuriem ir psiholoģiskas aiztures. Studentus gaida

□ Foto no kreisās: Tove Tomsena, Reičele Roze un Inta Rūtiņa

KRISTAPA GRANTSKALNA foto

aizņemt grāmatas un brošūras. Prombraucot esmu nolēmusi loterijas veidā atdāvināt rakstus un grāmatas saviem audzēkņiem.

REIČELA ROZE:— Man ļoti patīk lasīt savu studentu sacerējumus, ko esmu viņiem uzdevusi par kādu tematu. Veids, kādā viņi uztver pasauli un izsaka savas domas, ir pavisam citāds nekā jauniešiem Amerikā. Tas tādēļ, ka katrs no mums audzis savā vidē. Es arī ļoti apbrīnoju un man patīk studentu ģērbšanās maniere. Viņi ļoti talantīgi sakombinē tērpus un gaumīgi ģērbjas.

INTA RŪTIŅA:— Viena ļoti jauka lieta, ko esmu šīnē laikā centusies likt studentiem pie sirds — domāt un centies diskutēt. Nevis rast atbildes, jo atbilžu mums nav ļoti daudzām lietām. Galvenais — audzēkņu atrašanās.

Ko gribat dot studentiem?

TOVE TOMSENA:— Gribu atstāt viņiem vēlmi iepazīt pasauli. Arī aiz Latvijas robežām. Tāda skaista satikšanās varētu būt, piemēram, Dānijā. Jo ir ļoti daudz līdzību starp Dāniju un Latviju, ieskaitot skolu sistēmu. Dāņiem un latviešiem ir tik daudz līdzīga arī uzskatos un izskatā.

REIČELE ROZE:— Man pašai ir ļoti tuva dzeja. Reizēm rakstu pati. Ļoti patīk Imants Ziedonis, Aleksandrs Čaks, Pablo Neruda. Šo dzejas mīlestību es gribētu atstāt arī saviem studentiem. Lai viņi to spētu uzņemt savās sirdīs.

INTA RŪTIŅA:— Psiholoģijas

grūts darbs.

Kas jums nepatīk?

TOVE TOMSENA:— Garās rindas veikalos! Tās mani nomāc.

REIČELE ROZE:— Aizspriedumi pret dažādām tautībām un cilvēkiem. Varbūt tas ir nepazīšanas dēļ?

Vai vēl kādreiz atbrauksiet uz Latviju?

TOVE TOMSENA:— Braukšu atpakaļ uz mājām jūnijā sākumā. Strādāšu savu skolotājas darbu Dānijā. Kādās brīvdienās noteikti atkal apciemošu Latviju jau kopā ar vīru.

REIČELE ROZE:— Uz Ameriku braukšu jūnijā. Noteikti gribētu atkal kādreiz atgriezties Latvijā. Jo šis darbs Pedagoģijas fakultātē man ir arī brīnišķīga iespēja mācīties mācīt. Tā man ir lieliska prakse.

INTA RŪTIŅA:— Daļa no manas ģimenes jau pirms divarpus gadiem pārcēlās uz Latviju. Mans dēls apprecējās ar meiteni, kas dzimusi un augusi Latvijā, ne Amerikā.

Es pati ar vecākiem devos bēgļu gaitās, kad man bija 7 gadi. Šis ir manas mājas! Varbūt pēc gadiem sešiem, septiņiem varētu laiku sadalīt. Pusi dzīvot pāri okeānam un pusi šeit. Katrā ziņā Pedagoģijas fakultātē es jūtos ļoti labi, labi saprotos ar kolēģiem.

MĀRA SADOVSKA

ISFiT — 92

Aprīļa sākumā dažiem Pedagoģijas fakultātes studentiem bija izdevība piedalīties studentu festivālā Norvēģijā ISFiT — 92. Un, lūk, viņi paši speciāli "UA" raksta par saviem iespaidiem.

Ja tu esi lasījis Sigrīdas Unsetes romānu "Kristīne — Lavransa meita", tad noteikti atceries Nidarosas pilsētu ar katedrāli centrā.

Ir 1992. gada 28. marta nakts. Izbraukusi cauri pirmajai Norvēģijas galvaspilsētai, tagadējai Trondheimai, varam apskatīt to no augšas — no sniegotiem, nakts tumsas pārņemtiem kalniem.

Bet pavisam drīz jau mājīgā studentu slēpošanas centrā iemiegu ar šaubām par nākošo dienu — kur dzīvošu, kāds būs mans saimnieks un grupas biedri, par ko runāsim diskusijās.

Nākošās dienas pusdienlaikā Norvēģijas Tehnoloģiskajā institūtā (NTH) mūs sagaida festivāla saimnieki — Trondheimas Universitātes studenti. Un tad — aiziet, drošiem pieder pasaule. "Hello! I'm Liga from Latvia." Tā man iesākās ISFiT — 92 (International Students Festival in Trondheim — 92). Darbs diskusiju grupā "Studenti un Universitātes". Atpūta kopā ar norvēģiem un 500 studentiem no 63 valstīm. Pirmā iepazīšanās kādā no Trondheimas studentu dzīvokļiem. Atskan "Help yourself!" Gribi vai negribi, jūties kā mājās, kusties, izmanto katru soli, lai iepazītos. ISFiT — 92 tēma ir "Breaking Communication Barriers" — nojauksim komunikācijas barjeras, lai zūd visi aizspriedumi!

Joks vienam, jautājums otram, un mēs jau esam pazīstami, vēl tikai jāatkārto jauno draugu vārdi. Tā bezgalīgās sarunās paskrien dienas. Brūnais norvēģu siens brokastis. Lenčs, kurā vienmēr bez jautājumiem un atbildēm ir arī zupa, kafija, āboli, banāni... Milzīgās pusdienas 18.00. Alus un limonādes vakari Apaļajā Mājā jeb Studenter Samfundet. Šie vakari ir gan nopietni, kā piemēram, tikšanās ar Chain Linu (nezinātājiem — viņa bija viena no tiem, kas vadīja studentu nemierus Pekinā), gan pavisam brīvi kā āfrikāņu, norvēģu tautas deju vai turku vēderdeju priekšnesumu vakari, gan arī visdažādāko rokgrupu koncerti.

Tā mēs spriedām, iepazīnāties, stāstījām par komunisma rēgu, slēpojām un vērojām slaveno norvēģu aktrisi Džūniju Dāru Žannas d'Arkas lomā zem Nidarosas katedrāles senatnīgajām velvēēm. Bet Trondheimas Universitātes studenti strādāja - pirms festivāla, festivāla laikā un pēc tā, lai mums nekā netrūktu, lai labvēlību neaizstātu vienaldzība, lai mums negribētos braukt prom un būtu par ko stāstīt mājās. Mēs pārvedām nelielu daļu turienes studentu gara, domu skaidrības, aktivitātes.

Student, ISFiT — 94 nāk! Neguli — mācies angļu valodu!

LĪGA ROZENBERGA

P. S. Vairāk informācijas par grupu darbu būs kādā no "Latvijas Jaunatnes" maija numuriem. Nepalaid garām!

TRAKĀ NEDĒĻA

Tas bija laiks, kad Latvija bija nogurusi no lietus un dubļiem. Visi gaidīja pavasari.

Trondheima mūs sagaidīja ar baltām

kupenām, mirdzot nakts ugunis. Tur pavadīta pavisam traka nedēļa. Mēs nemitīgi atradāmies kustībā (mūsu grupā to sauca 'I'm a bit sporty') — augšup, lejup, kalns, vēl viens. Visur jāpaspēj — jāredz, jādzird, jāpiedalās.

Nedrīkst nokavēt diskusijas, jo tās patiešām bija interesantas. Jāpaspēj uz "Apaļo Māju", jo tur notiek dažādas aizraujošas lietas. Jānokļūst uz kalniem, jo kā gan savādāk mēs varētu saprast, kur radušies Norvēģijas olimpiskie čempioni, ja ne izmēģinot visus slēpošanas priekus?

Lūk, tādēļ mēs bijām tik 'kustīgi'. Un pēkšņi — nav vairs trokšņa, cigarešu mākoņu, kopīgas pasēdēšanas pie sveces. Festivāls ir beidzies. Bet varbūt ar ieelpoto kalnu gaisu mēs atvedām mājās kaut nedaudz no ISFiT gara. Mazliet. Un viss turpinās...

KRISTĪNE KRIVMANE

TROĻU ZEME

Dziļi mežā tumšo egļu ielokā ir rāms ezers, vizošs un aicinošs. Hei!

Vai tā patiesi ir tikai satrunējusī veca koka sakne, kas tur peld? Piesargies!

Tas ir ūdens trollis, kurš gaida izdevīgu

□ Helsinku universitāte

brīdi, lai sagrābtu tevi ar savām slapjajām, glumajām rokām.

Norvēģija ir troļļu zeme. Tur klaiņo gan ūdens troļļi, gan kalnu un mežu troļļi. Viņi ir milzīgi, bet ļoti neveikli, dažreiz pat simtiem gadu veci. Tie plāno savu laiku, riko pārtijas, bet brīvdienās aktīvi atpūšas, tā, piemēram, ūdens trollis peldas, kalnu trollis slēpo, mežu trollis trako sniega kupenās. Tie dzer alu un pēc dabas ir vientuļnieki.

Ko jūs vēl gribat zināt? Tur viss ir pateikts.

AGRITA JĒRUMA

HELSINKOS

No 25. līdz 28. martam Helsinkos notika Ziemeļu valstu un Baltijas Studentu Savienību tikšanās. Ievērojama tā ir, pirtkārt, jau ar to, ka pirmo reizi šajā studentu sanāksanas reizē

piedalījās arī pārstāvji no Latvijas, Tartu un Viļņas Universitātes, lai kopīgi ar saviem ziemeļu kaimiņiem apspriestu studentu organizāciju darbību un uzbūvi, jaunākās izmaiņas universitāšu vadībā un pārvaldes sistēmā, kā arī vairākus politiska rakstura jautājumus, pamatā analizējot dāņu, norvēģu, somu un zviedru perspektīvas, pievienojoties Eiropas kopienai.

Helsinku Universitātes Studentu Savienība (HUSS) ir savā veidā unikāls veidojums, kas ne tikai apvieno 25000 studentu, bet reizē arī rūpējas par savu biedru stāvokli Universitātē, kā mācību, tā arī sociālajā, veselības aizsardzības un finansiālajā ziņā. HUSS tāpat cenšas nodrošināt studentus ar dažādiem pakalpojumiem, ieskaitot studentu grāmatnīcas, kompjuāteru bāzi, lētām pusdienām un tūrisma biroja pakalpojumiem.

Vēsturiski HUSS pieder diezgan lieli nomīpašumi Helsinku centrā, kuru rentes ienākumi veido tās līdzekļu lielāko daļu. HUSS pakļautībā atrodas arī jau pieminētais tūrisma birojs un studēnu ēdnīca.

Studentu sanāksmes nobeigumā tās dalībnieki vienojās, ka nākamo tikšanos rīkos tieši pēc gada, visticamāk — Tartu. Vēl jāpiebilst, ka tika ieskicēti arī turpmākās

sadarbības virzieni, kas ietver korporāciju akadēmiskās informācijas apmaiņu, kontaktu veidošanu, kā arī dažādu kopīgu pasākumu realizēšanu. Galvenais ir — iniciatīva.

Tai pašā laikā, labi apzinoties, ka ikkatrai studentu organizācijai, vai tā būtu LU SAK vai Helsinku Universitātes Studentu Savienība, vispirms jā rūpējas tieši par savas Alma Mater problēmām, visu valstu studenti tomēr nosprieda, ka kaut ko ir iespējams paveikt arī kopā. Ja ne atrisināt problēmas, tad vismaz pievērst tām uzmanību un iepazīstināt ar šiem jautājumiem arī savus kaimiņus.

Sīkāku informāciju par šo tikšanos, kā arī iespējamajiem sadarbības veidiem var iegūt LU Studentu Arodkomitejā.

ULDIS CĒRPS

MOCEKLIS PIE DIPLOMĀTU AKAS

Priekšvārds

Ierosinājumu materiālu vākšanai un raksta sagatavošanai par LU profesoru Hermani Albatu (1879—1942) deva "Literatūrā un Mākslā" 1989. gada 11. februārī publicētās ārsta Jāņa Šneidera atmiņas un saraksts par Vjatlaga mirušajiem ieslodzītajiem. Raksta nosaukums "Viņi palika Vjatlaga" jeb "Uz dzīvības un nāves robežas". Pie Hermaņa Albata amata apzīmējuma "profesors" bija pielikta jautājuma zīme. Tātad šaubas, vai Hermanis Albats tiešām bijis profesors. Uzskatīju par savu pienākumu laikraksta redakcijai paskaidrot, ka Hermanis Albats tiešām bija profesors, kura lekcijas esmu klausījusies īsi pirms kara 1939. gadā.

Uz manu avīzē npublicētu rakstiņu, atsaucās Hermaņa Albata vedekla Elizabete Albata, atsūtidama vērtīgus materiālus par profesoru pašu un viņa ģimeni. Pienāca vēstule no profesora dēla Bruno Albata, kas dzīvo Amerikas Savienotajās Valstīs. Parādījās žurnālā "Karogs" /1990. g. 2. nr./ Jura Vidiņa /sen./ raksts "Hermanis Albats". Atsaucās viņa kādreizējie studenti Aleksandrs Zvaigzne un Leo Ieigsons. Viņa vārds vairākkārt tika minēts Latviešu juristu I vispasaules kongresā 1990. gada oktobrī.

Izsaku pateicību visiem par atsaucību un ieinteresētību saglabāt profesora Hermaņa Albata piemiņu Latvijas kultūrā un it īpaši tiesiskās domas attīstības vēsturē.

Rīgā, 1991. gada novembrī.

Profesore LĪNA BIRZIŅA

Publicējam fragmentus

Hermanis Albats, Latvijas Universitātes profesors, dzimis 1879. gada 24. augustā Cēsu apriņķa Velķos, miris 1942. gada februārī Kirovas /bij. Vjatka/ apgabalā "Vjatlaga".

Maskavas universitāti Hermanis Albats pabeidza 1910. gadā. Pēc tam viņš vēl trīs gadus savas juridiskās zināšanas papildināja Parīzē un Heidelbergā. Viņu sevišķi saistīja starptautiskās tiesības.

Pirmā pasaules kara laiks Hermanim Albatam aizritēja Maskavā. Viņš strādāja par ārlietu redaktoru laikrakstā "Russkije Vedomostji", ko uzskatīja par akadēmiskās inteliģences avīzi. Ar laiku viņš kļuva par liela stila publicistu, kas vienlīdz labi orientējās gan starptautiskajā politikā, gan militārajā stratēģijā. Viņa stils bija gleznains, valoda bagāta. 1919. gadā Hermanis Albats atgriezās Latvijā un sāka strādāt Ārlietu ministrijā par juriskonsultu. Bijis arī ārlietu ministra biedrs. No 1923. gada līdz 1933. gadam viņš bija Ārlietu ministrijas ģenerālsēkretārs, vienlaikus pildīdams arī Ārlietu ministrijas pārvaldnieka pienākumus. Divdesmito gadu vidū viņš bija Latvijas sūtnis Vatikānā.

Hermaņa Albata brieduma gadi pagājuši diplomātiskā darbā. Pēc Artūra Bērziņa atmiņām viņš izveidojis Ārlietu ministrijas iekšējo struktūru, vadījis tehniskos darbus un kārtojis Latvijas diplomātiskās attiecības ar citām valstīm. "Mainījās valdības," raksta

Artūrs Bērziņš, "nāca un gāja ārlietu ministri, bet Hermanis Albats palika savā postenī, lai gan nekad nav meklējis ietekmīgu politisku partiju aizstāvību. Ārlietu ministrijai viņš bija vajadzīgs kā speciālists un neatvietojams darbinieks. Te vietā bija arī viņa izlidzinātais raksturs."*

Hermanis Albats bijis Latvijas delegāts Baltijas valstu sanāksmēs, reprezentējis Latviju Tautu Savienības pilnsapulcēs, piedalījies starptautiskās konferencēs par satiksmes un jūras tiesībām, arī starptautiskajām civiltiesībām.

Kad Latvijas valdībai bija jāslēdz līgumi un konvencijas, ļoti noderēja Hermaņa Albata zināšanas starptautiskajās tiesībās un perfektās Rietumeiropas valodu zināšanas, it īpaši franču valodas prasme.

1921. gadā Hermanis Albats sāka strādāt par docentu Latvijas Universitātē. Viņa galvenā specialitāte bija starptautiskās publiskās un starptautiskās civiljeb privāttiesības. Bet viņš lasīja arī baznīcas tiesības, diplomātiskās un konsulārās tiesības. Vadīja šajos priekšmetos seminārus un diplomdarbu izstrādāšanu.

Latvijas Nacionālā bibliotēkā saglabājušies profesora Hermaņa Albata lekciju kursi, ko izdevuši studenti. Periodiskos izdevumos viņš publicējis rakstu sēriju par Versaļas mierlīgumu, represālījam kara laikā, kara gūstekņu tiesisko stāvokli. Daudz rakstu Latviešu konversācijas vārdnīcā, piemēram, par neitralitātes tiesībām, Tautu Savienību u.c. 1928. gadā izdevis Recueil des principaux traites de Lettonies 1918-1928.

1939. gadā Hermanis Albats kļuva par profesoru. Tikai šajā kvalitātē viņam iznāca strādāt pavisam īsu laiku: 1940. gada rudens semestrī viņu no darba Universitātē atlaida.

Moceklis pie "diplomātu akas"

1941. gada 14. jūnijā sākās profesora Hermaņa Albata dzīves pēdējais posms, viņa via dolorosa — sāpju ceļš. Par šo viņa dzīves traģēdiju stāsta vedekla Elizabete Albata, dēla Huberta Albata dzīvesbiedre, izsūtītie latviešu ārsti Jānis Šneiders un Juris Vidiņš /sen./.

Elizabete Albata ar vīru Hubertu un astoņus mēnešus veco dēliņu Andri dzīvojuši Hermaņa Albata dzīvoklī Antonijas ielā 4, dz. 8. Profesors no darba bijis atlaists. Elizabete strādājusi Zemkopības ministrijas sēkļu laboratorijā, bet Huberts VEF'ā. 1941. gada 14. jūnija nakti viņu dzīvokli iebrukuši sarkanarmieši un pieprasījuši atdot ieročus. Ne profesoram, ne Hubertam nekādu ieroču nebija. Tad sākusies dzīvokļa kratīšana. Izvādīta un izpostīta profesora lielā bibliotēka, bet pašiem pavēlēts posties ceļā, ņemot līdzi tikai pašu nepieciešamāko. Elizabetei gan izdevies paņemt arī bērnam ratiņus. Par tiem viņa vēlāk iemainījusi

bērnam pienu un tā izglābusi Andriša dzīvību.

Uz ielas jau gaidījusi smagā mašīna, ar kuru viņi visi izvesti uz Šķirotavu. No turienes sācies ceļš uz ziemeļiem. Sākumā braukuši visi kopā lopu vagonā. Profesors bijis mierīgs, visus uzmundrinājis ar savām asprātībām un sev tik raksturīgo humoru. Tā gājis līdz Kirovai, agrākajai Vjatka. Kirovas stacijā profesors atšķirts no ģimenes un aizvests. Pēc tam viņi vairs nekad nav satikušies Elizabete ar Hubertu un mazo dēliņu vesti tālāk uz Sibīriju.

Par to, kā klājies profesoram Albatam pēc aizvešanas no Kirovas stacijas, stāsta "Vjatlaga" ārsts Juris Vidiņš. Viņš gleznaini attēlo vietu un apstākļus, kādos nācās strādāt un dzīvot profesoram: "“Zona” rudens dubļos izskatījās bezcerīgi bēdīga... Starp slimnīcas un virtuves barakām bija aka ar augstu virsbūvi, kur bija jākāpj pa trepēm." Apcerot šo aku, Vidiņš raksta, ka to varētu nosaukt par diplomātu aku. Tur viņa laikā rikojās Herberts Albats — profesors, kādreizējais sūtnis Madridē un Romā, departamenta direktors Ārlietu ministrijā. Bet viņa priekšgājējs ūdenssmēlēja "amatā" bijis kādreizējais Polijas ārlietu ministrs grafs Sapega, kas tad jau bijis aizsūtīts līdz ar citiem tautas brāļiem uz citu lagpunktu.**

Tālāk J. Vidiņš raksta, ka šis "virsbūvis" pašā augšā stāvējis un abām rokām griezis lielu riteni, vilkdams no akas dziļumiem pilno ūdens spaini, Hermanis Albats. "Ūdensvedējs ar savu mucu bija piebraucis apakšā un gaidīja, mahorkas cigareti kūpinādams. Tas bija krievu "bitoviks" — kriminālnoziedznieks. Mugarā viņam "pirmā termiņa" ietērps: melnas vatētas bikses, melns, arī vatēts "bušlats", galvā ausaina ziemas cepure. Profesoru, kas pašlaik gāž

Turpinājums 6.lpp.

Tas nesākās vakar! Tik vecas kā pati pasaule ir cilvēku tradīcijas savu informatīvo ēdienkarti ik dienas papildināt ar jauniem aizspriedumiem. Apbrīnojami, ar kādu entuziasmu cilvēki meklē viņu "apetīti" apmierinošus (savam intelekta limenim atbilstošus) iemeslus NETICĒT. Līdzīgi cilvēkam, kura grāmatplauktā visu mūžu neatvērts tā arī nogulēja Nikolaja Ostrovska romāns "Kā rūdijās tērauds", jo, lūk, kāds "labvēlis" bija sniedzis rekomendāciju: "Tajā grāmatā nekā nav! Labāk nelasi to, jo tā ir tehniskā literatūra. Tur ir rakstīts par tērauda kausēšanu!", mēs savs dzīves ritējumā un aizņemtībā tā arī neielūkojamies Bībelē. Kaut kur saklausītās prātuļošanas dēļ, ka tā jau ir pasaku grāmata vecmāmiņām ar biežiem briļļu stikliem, kuru, apaujot kājas siltās čībās, pašķīstīt un palasīt garos ziemas vakaros, daudzu apziņā augstāk kotējas amerikāņu "bojeviki" un "užsniņiki" par rubļiem trim kilogramā. Lai arī kā — mēģināsim tuvāk papētīt dažus no "iemīļotākajiem" cilvēku aizspriedumiem.

MĀRIS VĪTOLS

MIŠELS GRĪNS

KRISTĪTĪBA — VĀJO BALSTS?

Nereti cilvēki lepojas ar savu spēku. Viņi jūtas neuzvarami — pilnīgi pārliecināti par sevi un saviem spēkiem. Šie ļaudis rod par iespējamu sacīt: "MUMS KRISTĪTĪBU NEVAJAG. TĀ KALPO TIKAI PAR "KRUĶI" VĀJIEM CILVĒKIEM."

Iespējams, mēs esam tā apraduši ar sabiedrības "kruķiem", ka ikdienas situācijās tos ar grūtībām spējam saskatīt. Trakulīgie seksuālo attiecību meklējumi, lai aplūsinātu pastāvīgi kļedoši pilnveidojoši vientuļības sāpi. Steiga, ar kuru pieplūdām savu dzīvi, jo mūsu neizlēmība nelauj mums apstāties un uzdot sev jautājumu: "Kas mēs esam un kurp ejam?" Atkarība no alkohola un nikotīna, tāpēc, ka apkārtējais un iekšējais stress ir pārāk liels. Mēģinājumi aizpildīt dvēseles tukšumu ar materiālām lietām. Garīgo vajadzību neapmierinātība, kas noved pie austrumu misticisma un semināriem par mūsdienu cilvēka potenciāla pilnveidošanu. TIE VISI IR "KRUĶI" UN NEKAS CITS. Vara pār citiem, vārdi, bagātība, skaistums — nav iespējams uzskaitīt visu, ko pielieto cilvēks, pieklībodams, soļojot šajā dzīvē!

Un kristietība — tas ir vēl viens "kruķis"? Zināmā mērā, jā. Kristietība ir tiem cilvēkiem, kuri nevalkā neuzvaramu masku, bet apzinās, ka ir salaužami. Ja pasaule, kurā mēs dzīvojam, būtu pilnīga un pilnīgi būtu mēs paši, tad kristietība, iespējams, nebūtu vajadzīga. Bet tā nav. Mūsu dzīve grūst egoisma, cietsirdības, skopuma un miesas kāribu dēļ. Ja netici, palasies lielajā laikrakstā "Diena" vai noskaties TV ziņas, un tu secināsi, ka ne tuvu viss ir O. K.! Kristietība nekautrējas sevi saukt par "glābšanas riņķi" slīcējiem, un tāpēc daudzi pašpārliecināti izvairās no tās. "Es esmu nācis dziedināt

slimos, — teica Jēzus, — "veselīem nevajag ārsta." Jēga, kura ieguldīta šajos vārdos ir tik vienkārša — NEVIENS NAV VESELS! Ne tu! Ne es! Neomulīgi trāpīgi izteicies Džordžs Orvels savā romānā "1984": "Mēs atklājam ienaidnieku — tie esam mēs paši." Bet vairums no mums neatzīst savus grēkus, kaut gan tie ir acīm redzami. Ja mēs to neizdarīsim, tad tā arī turpināsim pa dzīvi klibot. Laicīgie "kruķi" neizturēs mūsu svaru. MUMS NEPIECIEŠAMA ABSOLŪTA IZDZIEDINĀŠANA! Bet tas ir tas, ko mums piedāvā Jēzus Kristus.

Mēs sakām, ka sirds mums ir no zelta, bet padomāsim, cik bieži vienas dienas laikā pievil mūsu pašu vārdi: rūgtie, neapdomātie, cietsirdīgie, melīgie un rupjie vārdi. Aizdomāsimies, cik bieži mums vajadzētu nokauņēties par saviem darbiem. Un kā ir ar mūsu raksturiem? Bet, ja runājam par domām, tad kurš no mums nenosarktu, ja ieraudzītu savas domas uz ekrāna? Kā uz to visu skatās Dievs? Caur pirkstiem? Ne gluži! Grēks mūsu dzīvē bojā mūsu raksturus, sabojā attiecības ar citiem un attālina no Dieva! Kurš no mums nevēlas atbrīvoties no cilvēciskajām vajībām, kuras mūs sāpina?

Evanģēlija nozīme ir tā, ka Dievs ir parūpējies par stāvokļa uzlabošanu. Viņš atnāca uz šo pasauli, lai parādītu mums, kāds Viņš ir un kā mums labāk nodzīvot šo dzīvi, lai uzbūvētu ceļu atpakaļ pie Dieva. Un viņš to perfekti paveica, atdodams dzīvību par mums. Cilvēka saprātam ir grūti saprast, ka grēks ir uzbūvējis nepārvaramu šķērslī starp mums un Dievu. Jēzus ir sagrāvis šo šķērslī, izdzerot sausu moku kausu. Viņš to izdarīja godam, tāpēc ka viņš bija ne tikai cilvēks, bet arī Dievs.

Vēl vairāk, pat nāve izrādījās bezspēcīga, jo Jēzus augšāmcēlās no mironiem. VIŅŠ IR DZĪVS! Kristieši liecina, ka tie ne tikai par Viņu dzirdējuši, bet arī pazīst Viņu. Tie ir pārliecināti, ka spēku pārvarēt ieradumus, kas līdz tam ir valdījuši pār viņiem, dod tiem dzīvais Jēzus Kristus.

Tādēļ kristietība piedāvā mums radikālu cilvēciskās dabas pārveidošanu. Tā atbrīvo mūs no pagātnes saitēm un veido mūs tādus, kādiem mums vajadzētu īstenībā būt.

Palūkojies, kas notiek ar dažiem "vājajiem", kuri apgādājuši sevi ar šādu "kruķi".

* DEIVIDS ŠEPARDS — starptautiskās klases atlēts ar spīdošu nākotni, velta savu dzīvi, kalpojot Dievam savā pilsētā.

* ČAKS KOLSONS — cietsirdīgs, pašlabumu meklējošs jurists un ASV prezidenta palīgs, kurš bija iekļauts "Votergeitas" lietā, velta savu dzīvi sociālās un politiskās taisnības meklējumiem, palīdzot ieslodzītajiem Jēzus Kristus vārdā.

* DŽORDŽS FORMENS — bijušais pasaules čempions boksa, kura rētām pārklātajā sejā atspīd Jēzus mīlestība, varētu jums iečukstēt austiņā: "Ko jūs teicāt? Kristietība — "kruķis" vājajiem cilvēkiem?"

* ALEKSANDRS SOLŽENICINS — veicis smago GULAGa ceļu, uzticēdam visu savu intelektu Jēzum, rod spēkus izaicināt uz dueli totalitāro režīmu kristīgās brīvības

vārdā.

Tie ir tikai daži no tiem miljoniem kuri, atmetot nožēlojamus "kruķus", piedzīvojuši Dieva mīlestību. Ja tu domā, ka kristietība ir vājo balsts, tad pārliecinies, vai tavs apgalvojums nav tikai "viģes lapa" ar kuru piesegt personīgās vajības. Dievs mūs ārstē radikāli un ļoti efektīvi. Viņš ņem dzīves ievainotos un sagrauztos cilvēkus un dziedina tos.

Latviskojis MĀRIS VĪTOLS

AUGSTSKOLA BEZ REKLĀMAS

Jau labi sen valda uzskats, ka labas lietas reklamēt nemaz nevajag. Ja mēs to pieņemam kā līdzību cilvēka gara dzīves sfērā, tad jāsaprot, ka kristietība nekad sevi nav pieteikusi ar kļiedošām reklāmām.

Šādas pārdomas man radās, kad februāra vidū pavisam klusi kāda Pārdaugavas nama piektajā stāvā kopā sanāca apmēram divdesmit pieci jaunieši, lai uzsāktu studijas Rīgas Starptautiskajā Bībeles Institutā. Pagaidām gan viņiem pieder tikai viena auditorija un pasniedzēju istaba, kuras atvēlēja Latvijas Kristīgā Misija "Atmoda". Uz šejieni tad arī lekcijas lasīt un eksāmenus pieņemt brauks pasniedzēji no Sperdžena Teoloģijas koledžas Londonā, Starptautiskā Bībeles institūta Austrijā un citurienes.

Tomēr reklāmas, pareizāk sakot — sludinājuma par uzņemšanu šajā Institutā, nebija tādēļ, ka līdz rudenim tas darbosies eksperimentālā kārtā. Pirmie studenti nāk no dažādām kristīgajām draudzēm un tika uzņemti pēc pārrunām ar Institutu vadību. Bija nepieciešama arī draudzes mācītāja rekomendācija. Vienu nedēļu viņi mācījās ik dienas Institutā uz vjetas, klausoties lekcijas, pārrunājot mācību problemātiku, organizējot Bībeles stundas. Martā viņi atkal nāks kopā to visu turpināt, bet pagaidām jāmacās patstāvīgi, lasot mācību grāmatas un izpildot pasniedzēju norādījumus.

— Šī Institutu darbības mērķis ir dot jauniešiem teoloģisko izglītību, kuru viņi varētu izmantot praktiskajā darbībā — pasludinot evaņģēliju, strādājot svētdienas skolās vai nodarbojoties ar žēlsirdību, — tā pastāstīja viens no Institutu dibināšanas iniciatoriem, Misijas "Atmoda" prezidents Genadijs Zavalis.

Mācību programmā studentiem paredzēts apgūt Veco un Jauno Derību, kristīgo ētiku, apoloģētiku, kristīgās baznīcas vēsturi, ekseģēzi, antropoloģiju, demonoloģiju, principus darbam ar draudzi, ar jauniešiem, svētdienas skolās un misionārisma, lai pēc trešā studiju gada saņemtu bakalaura grādu, bet pēc ceturta — teoloģijas doktora grādu. Katru gadu tiks izsniegts diploms par kursa beigšanu. Nopietni būs jāmacās angļu valoda, lai drīz vien varētu mācīties pie ārzemju pasniedzējiem bez tulku starpniecības.

Nelielu reklāmu veidojusi
JOLANTA APINE

viņa mucā ūdeni tā, ka šļakatas šķīst, ūdensvedējs brīdina: "Nu tu, vecais, uzmanīgāk!"*** Albats ir uzvilcis pelēku rudens mēteli un sajozis to ar striķi, arī viņam galvā ausaine, bet "trešā termiņa" — tā ir drausmīgi nosmulēta un vairākās vietās drēbe pārdedzināta, no caurumiem izkarājas pelēkas apsvīlinātas vates šķakatas. Seja pelēka un nelabi uztūkusi. Pilnbārdas vietā sirmi rugāji. Šai "amatā" Hermanis Albats esot paicis līdz ziemei, kamēr vien varējis vilkt un tukšot smagos spaiņus un izturēt ledaino vēju.

Ārsts J. Vidiņš viņam nesis savu maizes talonu, jo pirmajā rudenī ārsti vēl esot saņēmuši zupu un biežputru. "Talonu viņam mēdzu aiznest barakā rīta agrumā pirms gaismas. Nakti barakas bija vēja izpūstas un izsalušas: darbā gājēji steidzās saposties — skrēja uz auksto priekšnamu mazgāties. Vārstījās durvis, pa kurām iekšā vēlās garaiņu mutuļi. Uz palodzes šaudījās kūpēdama sarkana kopkila /kvēpekļa/ liesmiņa."

Kad drusku vēlāk atvērts papildstacionārs, latviešu ārstiem izdevies tur ievietot Hermani Albatu un "tādā kārtā par vairākiem mēnešiem vai pat par veselu gadu paldzināt viņa mūžu"****

Pieļauju varbūtību, ka Hermanis Albats visu laiku neatradās ārsta Jura Vidiņa aizgādībā. Vai nu viņš aizsūtīts uz citu "lagpunktu", vai ārsti mainījās. Tā vedina

LATVIJAS ZEMESSARDZE

STUDENTU ROTA — PAR UN PRET

Piedalās Ģirts Kristovskis, Vend.

Domāju, ka nav īpašas vajadzības vēlreiz atgādināt par Studentu rotas piedalīšanos Latvijas brīvības cīņās. Bet varbūt ne visi vēl zina, ka tās pamatu veidoja korporāciju pārstāvji. Un tā nebija sagādīšanās, bet likumsakarība. Arī šodien šī tradīcija pilnībā nav iznikusi. Tāpēc brīdī, kad veidojas Latvijas zemessardze, rodas arī doma no jauna izveidot šādu studentu vai korporāciju rotu.

Kāpēc pagaidām šī iecere vēl nav īstenota — par to zemessargu štāba priekšnieks **ĢIRTS KRISTOVSKIS**, kurš pats arī ir korporēlis un "Vendia" krāsnesis.

— Mēs esam ieinteresēti, lai pēc iespējas lielāks intelektuālais potenciāls ieplūstu zemessardzē. Un viens no šādiem ceļiem būtu tieši augstskolu studentu un absolventu iesaistīšana. Viņi var nākt mums palīgā strādāt vai nu apmaksātā darbā, vai arī tā, kā lielais vairums zemessargu — no darba brīvajā laikā, vai arī veikt kaut kādus atsevišķus uzdevumus, izstrādāt teorijas, piemēram, par sakaru lietām.

Pagājušajā rudenī Ģirts Kristovskis izteica šo uzaicinājumu P! K!, kā rezultātā apmēram 200 korporantu uzrakstīja iesniegumus zemessardzei. Tomēr šobrīd zvērestu ir nodevuši tikai kādi divi desmiti no tiem.

— Bet līdz šim pašam laikam faktiski kaut kāda pretimnākoša attieksme nav bijusi, — tā

domāt jautājuma zīme pie vārda "profesors" Jāņa Šneidera sarakstā par "Vjatlagā" mirušajiem. Jānim Šneideram Albats bija svešs.

Profesors Hermanis Albats izsūtījumā nodzīvoja tikai nepilnus 8 mēnešus /1941. g. 14. 06. — 1942. g. 09. 02./.

Atgriezīsimies pie Jura Vidiņa atmiņām. "Man bija tā laime un gods," viņš raksta, "iepatiz tuvāk šo izcilo cilvēku un pat iemantot viņa draudzību. Ar prof. Albatu mani saveida franču valoda. Franču literārā kultūra bija tas garīgais klimats, kurā biju dzīvojis no agras jaunības."*****

Te jāatzīmē, ka Hermanis Albats darbojies arī literatūrā, sevišķi dzejā. Jaunībā rakstījis dzejoļus un publicējis tos ar pseidonīmu Helgi. Kritika viņam pareģojusi drošus panākumus. Tomēr Hermanis Albats galveno uzmanību vēltījis jurisprudenci.*****

Mūža vakarā neiedomājami grūtos, pat ekstremālos apstākļos, badā un aukstumā Hermanis Albats sarunājas franču valodā ar izsūtīto latviešu ārstu Juri Vidiņu. Hermanis Albats viņam stāsta par XX gadsimta sākuma krievu literatūru un kultūru. Tā bijusi īsta lekcija. "Garīgās dzīves spraiguma ziņā 1910.-1914. g. Maskava varēja sacensties ar Parīzi," atstāsta J. Vidiņš Albata teikto. "Tomēr tā sabiedrība, kurā plauka pirmsrevolūcijas savdabīgā kultūra, aizgājusi bojā. Radošie gari nošauti, lēģeros ieslodzīti, bet nedaudzi laimīgie — aizbēguši svešumā —

turpina Ģirts Kristovskis. — Varbūt tas bija tāpēc, ka studentu rota veidojās RTU, daļa LU, un cik es zinu, arī Medicīnas akadēmijā...

Studentu rotu cerēja izveidot pie Rīgas Centra rajona 11. bataljona. Tās komandieris ir no RTU fiziskās audzināšanas katedras — Aleksejs Ozoliņš. Par pašreizējās neizdošanās cēloni var uzskatīt gan Ozoliņa kunga konfliktu ar bataljona komandieri, gan korporāciju locekļu neapmierinātību ar rotas pašreizējo vadītāju, bijušo PSRS armijas virsnieku. Varbūt korporāciju atsaucība būtu lielāka, ja šajā vietā būtu kāds no pašu vidus.

— Kāpēc Ozoliņa kungs kļuva par rotas komandieri?

— Es atceros viņa aktīvo darbību janvāra notikumos. Toreiz viņš organizēja daļu no Vecrīgas apsardzes, kur piedalījās studenti... Tādēļ viņam uzticējām organizēt studentu rotu. Taču Ozoliņa kungs gribēja komandēt nevis rotu, bet studentu bataljonu, tāpēc šobrīd šī studentu rota ir it kā atgājusi malā no 11. bataljona. Ģirts Kristovskis uzskata, ka tas tomēr nevarētu būt šķērslis. Ja korporācijas pašas izveidotu rotu, izvēlētu komandieri un atnāktu pieteikties kā jau gatava struktūra — viņš par to tikai priecātos.

Otrs problēmas saasinājuma punkts bija jautājums par zemessargu studentu rotas pienākumiem. Vai studējošā jaunatne un vecie vīri būs gatavi piedalīties ikdienas mācībās un patruļās. Vai studentu īstais uzdevums patiesi būtu katru trešo dienu piedalīties reidos, tādējādi kavējot mācības.

aiz trūkuma un vecuma zaudējuši darba sparai vai arī strādā citu tautu vienaldzīgajā vidē. tiem, kas tagad Padomju Krievijā rada garīgās vērtības, nav organiska sakara ar to, ko mēdz saukt par "krievu kultūru". Tie nāk no slāpiem, kur nav nekādas kultūras tradīcijas, tie ir slikti audzināti un trūcīgi izglītoti, Rietumeiropas kultūru nepazīst un svešvalodas neprot."*****

Savu rakstu par Hermani Albatu viņš nobeidz paškritiski: sarunas ar Hermani Albatu viņš atstāstot "abstrakti un sausi, turpretim Albats tēloja savu valdzinošo pieredzi un no dzīvā pārdzīvojuma izrietēja secinājumi".

Par abstraktumu un sausumu J. Vidiņam grūti piekrist. Necilvēcīgos apstākļos, "uz dzīvības un nāves robežā" šādas sarunas vien liecina par abu sarunu partneru augsto intelektuālo potenciālu un prasmi pārliecināši izteikt savas domas par dzīvi, literatūru, kultūru, turklāt franču valodā.

* A. Bērziņa raksts "Diplomāts ar dzejnieka dvēseli".

** Juris Vidiņš. Hermanis Albats. — Karogs. — 1990. — 2.nr. — 163. lpp.

*** Turpat.

**** Turpat.

***** Turpat.

***** A. Bērziņa raksts "Diplomāts ar dzejnieka dvēseli".

***** Juris Vidiņš. Hermanis Albats. — Karogs. — 1990. — 2. nr. — 164. lpp.

— Mēs būtu ļoti priecīgi, ja šis studentu rotas dalībnieki paši izdomātu un uzrakstītu, ko viņi vēlas darīt un ko ne. Jo šobrīd mums nav tai piemērota nolikuma. Gluži vienkārši nav bijis laika tam piekerties. Lai ar viņiem pilnvērtīgi darbotos ir vajadzīga bāze — telpas, ieroči. Šobrīd ar to ir ļoti grūti. Pašreiz varam piedāvāt sadarbību ar policiju, palīdzību robežsargiem, lai aptvertu zemessardzes būtību. Ja studentus tas neapmierina, tad ir jābūt pacietīgiem.

Ģirts Kristovskis uzskata, ka studentu vai korporantu rota tomēr ir pašu studentu ziņā.

— Varbūt studentiem liekas, ka šo jautājumu negribam risināt. Gribu apgalvot pretējo, tikai jāizveido pašas zemessardzes bāze... Tas varētu prasīt pusgadu... Studentu rotas puīši paralēli mācībām apgūtu arī kādu militāro specialitāti. Tādā gadījumā domāju, ka mēs panāktu arī izmaiņas likumdošanā un šiem puīšiem nevajadzētu iet valsts dienestā — pusotru gadu sargāt robežu vai ko citu...

Studentu rotas uzdevums būtu militāri laba sagatavotība un spēja reaģēt ekstremālās situācijās, tādās kā janvāra un augusta dienas.

Tomēr "Vendia's" krāsnesis atzīst:

— Es gribētu, lai korporācijas būtu aktīvākas. Dažbrīd rodas sajūta, ka pēc šī 50 gadu pārtaukuma korporācijas vēl tā īsti nav atdzīvojušās. Arī studentu sabiedrība pašreiz ir diezgan pasīva...

Sarunas nobeigumā Ģirts Kristovskis teica, ja viņu uzaicinātu, viņš labprāt aizietu uz P! K! un izstāstītu šo situāciju. Bet pagaidām...

BŪS JAU LABI!

— Vai tu zini to, kāpēc tev vecāki tādu vārdu iedeva — Baiba?!

— To es nezinu, bet man tas vārds patīk!

— Jā, citiem arī patīk droši vien. Man arī patīk. Foršs, foršs vārds tev tāds!... Es jau nekad neesmu varējis saprast, ko j—dzēs meklē zinātnē, vēl jo vairāk ar tik skaistiem vārdiem. Kāds bija motīvs tam, ka iestājies tā saucamajos fizmatos?

— Es jau domāju, ka tu man to prasīsi!

— Un tu jau sagatavoji pareizo atbildi?

— Nē, es nesagatavoju. Es nolēmu teikt, ka nezinu. Nu uz filologiem es nebūtu gājis nekad, uz ķimikliem principā nē... — tas tā vairāk ar izslēgšanas metodes palīdzību man gadījās.

— Es te tā dzirdēju, ka tev esot ieskriešuši kaut kādu prēmiju?

— Jā! Adas Lavleisas prēmiju katru gadu piešķir kādai sievietei kārtas pārstāvei, vai nu no matemātiķēm vai programmētājām.

— Un par ko tu to nopelnīji?

— Kādreiz stagnācijas gados eksistēja kooperatīvo dzīvokļu rinda. Bija nodomājuši to visu uzskaitīt nevis ar kartiņām, bet ar kompjūteru. Un students, kā jau saka, melnais darbaspēks — par atzīmi visu izdarījis... — pagājušo gadu ķeros pie lietas. Pirmo stadiju "nobīdīju" un vasarā "bīdīšu" vēl... Vairums pazīst tēru modelētāju Bruno Birmani. Viņam tagad pieder jauna firma. Un tajā firmā viņš nodarbojas ar to, ka vasarā rīko jārēšanas, ko sauc par Nepieradinātās Modes Asambleju. Ļoti daudzi cilvēki sabrauc no visām malām utt... Viņš arī ir nopircis kompjūteru un uzskata, ka izmantot to kā rakstāmmašīnu būtu grēks. Sākām apkopot datus par dažādiem cilvēkiem, kuri tērupus šuj, demonstrē un par to visu raksta avīzēs. Par to arī ieskībe man prēmiju 500.- un ir arī, protams, morālais gandarījums.

— Kad tu pirmo reizi apsēdies pie tā aparāta?

— Tūkstoš deviņi simti... tad, kad mācījos devītajā klasē.

— Zaķišus dragāji?!

— Nē, spēles nekad nav īpaši saistījušas. Vienkārši visās malās par to runāja un matematika man ļoti paveicās. Tā arī es šē atnācu!

— Pie IBM sēdi?

— Jā, pie "makintošiem" nav sanācis sēdēt. Bet vispār visu izmēģināt ir interesanti.

— Ā, nu tad, kad mēs beigsim runāt, es tev "Makintošu" parādīšu! Mums tas stāv aiz skapiša.

— Tepat?! Iest "Makintošs"?

— Jā, jā! Varēsi paspiest pogas.

— Tas manu pašapziņu nu nekādi neceļ, ka es varu tikt pie kompjūtera un paspiest pogas.

— Kas ceļ tavu pašapziņu?

— Visvairāk, ja izdarīts, kas citiem bijis vajadzīgs. Trakākais ir tad, ja jādara darbs, kas nevienam nav vajadzīgs.

— Tas jau būtu tāpatās, kā concen-

trācijas nometnēs ļaudis pārnēsāja akmeņus no vienas kaudzes otrā.

— Jā, nu apmēram tā.

— Kā tu visā šajā juceklī iedomājies savu perspektīvu? Turpināsi sēdēt pie aparātiem?

— Turpināšu gan. Šaubas man pazuda pēc pirmās sesijas. Domāju, ja jau to esmu pārdzīvojusi, tad līdz uzvarošām beigām.

— Man jau arī ir tāds diplomīts, kurā teikts, ka es kaut ko noprotu no program-mēšanas, no kompjūteriem. Un, ja ļaudis to uzzina, tad saka: "Tev nu gan ir nākotne!"

— Man arī to saka. Bet istenībā liekas, ka bezdarbnieku ir krietni daudz. Arī ar kompjūteriem saistītie ļaudis. Ceru, ka ĪSTIE ĻAUDIS paliks...

— Tev gribētos būt tai ĪSTAJAI ĻAUDEI?

— To rādīs laiks.

— Vai zināšanām, ko te mēģina iebāzt tavā mazajā galviņā, ir arī kāds pielietojums dzīvē?

— Tu jau zini, ka ir atšķirība starp BĀŽ un TIEK IEBĀZTS! Divas dažādas lietas! Tāpat ir zinātnē, ja nerod tūlītēju pielietojumu, t. i., 1/2 gada laikā, tad viss aizmirstas.

— Varbūtās tevi vilina ģimenes dzīve?

— Vēl nevilina, bet tāds brīdis jau noteikti pienāks. Dabai tomēr nevar pārkāpt pāri.

— Vai tev patīk saimniekot pa māju?

— Vairāk man patīk rušināties pa dārzu.

— Ko tu tajā dārzā audzē?

— Ābolus. Pārsvārā skābus.

□ Baiba sēž no labās puses

ANDRA DZEŅA foto

— Forši. Tad jau sanāk visādas zāptes, kompotīši! Un sulīgas arī var taisīt.

— Vīnu arī. Man garšo.

— Karstviņš vai tā?

— Tā.

— Valsts vīns arī?

— Tie labākie vīni ir tie nevalsts vīni.

— Un kafija?

— Jā, baigi jauki var aprunāties, kafiju dzerot.

— Varbūt tev patīk gatavot ēst?

— Kad ēst gribas, tad jagatavo! Bet nevarētu teikt, ka īpaši, ka būtu tāda doma, redz, tagad nav ko darīt, vajadzētu uztaisīt ēst.

— Vai gribētu, lai tev mājās būtu SAVS kompjūters?

— Šobrīd ne sevišķi. Domāju, ka māja ir

tāda vieta, kur cilvēks aiziet atslēgties no tā, ko viņš visu dienu dara. Ja es aizietu mājās, un būtu kompjūters, es teiktu, ka tās neņem nav MĀJAS.

— Vai grūti tev pie tā sēdēt?

— Grūti nav, viegli arī nav. Man ir normāli.

— Tagad jau tā moderni ir prasīt, kā tās prēmijas tiek notērētas. 500 rubķiki jau nav nekas, un tomēr... Tu tos pārvērti banānu kilogramā, vai varbūt ieguldīji būvdarbos?

— Tā naudiņa bija daļiņa no cita, lielāka pirkuma. Tas bija sporta inventārs.

— Tu sporto?

— Man jau patīk mazliet pasportot...

— Man arī. Katru ritu dodos uz darbu.

— Kāds nu kuram tas darbs. Žurnālistiem tas laikam nav no mierīgajiem. Šķiet, viņi ir fanāti.

— A ko viņi tādi?

— Pamazām izveidojas. No sākuma skatos — normāli cilvēki, pēc brīža — žurnālisti. Tāpat kā programmētāji — īpaša diagnoze... Katrs, kurš nopietni dara savu darbu, šajā darbā nav normāls.

— Šķiet, ka tev ir tāds talants — BŪT NENORMĀLAI?!

— Ko nozīmē talants? Tās ir nelielas spējas, kas ar darbu tiek izkoptas. Tas, protams, neattiecas uz tiem, kam kaut kas tiešām jau ir no dabas... dejošana, dziedāšana utt. Man ir spējas atrast kaut ko, kas varētu būt interesants!

— OK! Ja es atnāktu 1—u dienu pie tevis ciemos un teiktu — man ir 1000 amišu dolāri!

— O—o! Tad jau varētu aiziet uz kazino, varbūt pēc brīža būtu 3000—i!

— Sarunājuši. Mums būs 3000—i! Un es tev piedāvātu viņus kopīgi notērēt. Kā saka — tavas vēlmes, manas iespējas.

— Mēs varētu braukt uz kalniem slēpot.

— Uz Alpiem vai Gaiziņu?... Lai gan Gaiziņā trejus tūkstošus nenotērēsi, ja nu vienīgi aprakt zemē nākampavas ar skatīties, kas tad mums tur īsti izaudzis!

— Gribētos aizbraukt uz Zviedriju vai uz kādām salām!

— Kur tad tu pati dzīvo?

— Zolitūdē... kopā ar vjetnamiešiem.

Žēl, ka viņi maziņi un visi vienādi!

— Un vīrieši vispār?

— Jebkurš ideāls ar laiku nomirst savā dabīgā nāvē, un manējie jau to ir paspējuši izdarīt. Katrā ziņā, lūkojoties uz vīrieti, es domāju — VAI VIŅŠ IR PRĀTĪGS?

— Ja es sastapšu prātīgus vīriešus, tad sūtīšu pie tevis. Tev ir vēl kādas vēlmes?

— Varbūt lai beidzas šitais BARDAKS.

— Tu alksti pēc mierīga Tuvo Austrumu konflikta noregulējuma?

— Viņu nevajag regulēt. Nē, vispār jau vajag, bet bez tā varētu iztikt. Ja es šodien saņemtu algu, gribu, lai es rīt varētu arī kaut ko nopirkt. Ja ir slikti, tad lai es zinu, ka būs slikti — nevis VARBŪT BŪS SLIKTĀK VAI LABĀK...

Es jau zinu, ka mēs visi to gribam! Un, ja kāds kaut ko ļoti, ļoti grib, tad tā arī notiek. Būs jau labi, vai ne?

INGERŪNS

PADOMI TIEM, KAS VĒLAS ATMEST SMĒĶĒŠANU!

Nu re! Kāds varbūt teiks: ē—ē—ē—ē, ko tur ar viņiem ķēpāties. Cits klepos, ka, lūk, neba jau par tādām lietām avīzēs jāraksta, šitā jau mēs brīvu Latviju neuzcelsim un dažādi. Bet patiesībai jāskatās tieši acīs — jāuzsver, jāpastrīpo un jādara zināms atklātībai, KA MUMS IR! Mums vēl joprojām IR. Neskatoties uz visu, MUMS IR ĻAUDIS, KAS SMĒĶĒ, PĪPO, VELK PLAUSĀS DŪMUS un dažādi. Viņiem tad lai arī tiek visas nākamās lietas!

Ja tu esi nolēmis atmest smēķēšanu (tici man, tas ir baigi moderni), centies sameklēt vēl kādu, kas vēlas to pašu. Atradināšanās tad jums šķitīs daudz vieglāka, jo būs iespēja šo to pārrunāt, apmainīties pieredzē un kopīgi pazīmēt šēmas, kā tad isti tikt vaļā no smēķēšanas.

Ja TU gribi izdarīt TO uzreiz, tad iepriekšējā dienā izsmēķē 2—3 reizes vairāk cigarešu nekā parasti. Nākošajā rītā sliktā pašsajūta izšķirošo soli stipri atvieglos.

Ja esi pieradis uzsmēķēt tūlīt pēc pamošanās, mēģini tā vietā iebaudīt kādu malku rūgtena šķidrums (citronūdeni), veikt kādas pāris kustības iz sērijas "rita vingrošana", pārlasīt vakardienas lekciju pierakstus un dažādi. Pirmajos rītos pēc atteikšanās no smēķēšanas tas sniedz lielu atvieglojumu.

Ja TU kaut kur brauc, ceļo un dažādi, izvēlies vilcienā nesmēķētāju vagonus un izvairies no piesmēķētām telpām. Pēc pāris dienām jutīs, cik nepatīkami ir uzturēties piesmēķētā telpā.

Nestāsti saviem draugiem - smēķētājiem par nodomu atmest smēķēšanu. Viņi tevi vai

nu izsmies, vai arī apgalvos, ka Tev pietrūks gribasspēka, un gribēs saderēt, kurā dienā Tu smēķēšanu atsāksi. Šis noteikums ir īpaši svarīgs, ja Tavš raksturelis nav pārāk stingrs.

Izmanto pīpošanas atmešanai brīdi, kad esi saķēris kādu viruseli, iesnās un uzturies mājās vai slimnīcā. Slimnīcā pipot atmest ir daudz vieglāk, jo tur TAS NAV ATĻAUTS, un sāpe, ciešanas, kādas Tev radīsies slimības dēļ, var atvieglot atradināšanos no tabakas.

Ja iespējams, smēķēšanas atmešanai izvēlies tādu pirmo dienu, kad Tavā dzīvē ir kāds svarīgs notikums. Tā var būt darba vietas maiņa, jauna dzīvokļa saņemšana, kāzas, dzimundienas, 1—ā Maija svētki, pat futbola sezonas nobeigums vai peldēšanās sezonas atklāšana un dažādi.

Nemēģini sasniegt pārāk daudz visai ātri. Iegalvo sev — esi šodien nesmēķēšu, bet neiztēlojies, ka esi nesmēķētājs ar nedēļām, gadiem un gadu simtiem ilgu pieredzi. Centies ievērot principu: šodien nesmēķēju, šodien nesmēķēju, un atkarīto to no dienas dienā!

Ja cigaretes vai papirauša zelēšana Tev ir dziļi iesakņojies paradums, tad lūko sūkat skābu vai piparmētru konfekti, vai arī kafijas pupiņas un dažādi. Ja nu tas nelīdz, un Tu jūti vajadzību pēc kaut kā maksimāli līdzīga smēķēšanai, tad sūk tukšu pipi vai tukšu iemuti. Dažreiz tas noder.

Ēdot pievērs uzmanību ēdiena garšai. Tu visai ātri pamanīsi, ka pēc smēķēšanas atmešanas ēdiens iegūst jaunu garšu, auglis — jaunu smaržu, un tas vienmēr Tev sagādās prieku, sēžoties pie galda. Kad esi paēdis, tūlīt atstāj galdu. Negaidi, kamēr kāds no taviem draugiem, drauģeļiem un drauģelišiem piedāvās cigareti.

Brīvdienās, kad izbrauksi ārpus pilsētas un staigāsi pa meža takām, sapratīs, ka esi ieguvis spēju izjust meža, zemes un koku

smaržu, ka šī brīnišķīgā jaunatgūtā izjūta izbraukuma prieku dara daudz lielāku!

Ja Tu neiespēj atmest pīpošanu uzreiz, tad dari to pamazām un izstrādā noteiktu taktiku, stratēģiju, sistēmu un šēmas, cik ilgā laikā smēķēšanu atmetīs pavisam.

Mēģini katru dienu savu pirmo cigareti izsmēķēt 1—u stundu VĒLĀK nekā iepriekšējā dienā. Šis panākums ir visai noderīgs.

Pieradini sevi nevilkt dūmu zināmos apstākļos, piemēram, pēc ēšanas, pastaigājoties, vadot mašīnu un dažādi. Ja Tu veic vienu aktīvu darbību, nemēģini to apvienot ar citu, proti, ar smēķēšanu!

Nolem atmest smēķēšanu un sāt darīt to TŪLĪT, bet, ja pats jau vairs nesmēķē, tad neļauj citiem sevi atkal padarīt par pīpotāju.

Ja pīpo Tava draudzene, mēģini viņai pastāstīt, ka skūpstoties ar meiteni, kura smēķē, izjūtas ir līdzīgas kā laizot pelnu trauku! Var jau arī mēģināt viņu atstāt cigarešu badā (ja meitene pīpo īpaši smalkas cigaretes), un pēcpusdienā naivi apjautāties: "VAI TU BEZ FILTRA PĪPĒSI?" Kad esi saņēmis pozitīvu atbildi, izvelc filtra cigareti, nolāuz filtru un pasniedz savai mīlotai. DAŽREIZ TAS PALĪDZ! Mjā!

Mazliet jokaini jau ir, ka vairums "pīpotgribētāju" domā, ka viņiem atmest pīpošanu nesagādātu nekādas grūtības. Bet vairumā gadījumu ir kā tai dziesmiņā, ko dungo vīri no "Līviem":

"Trīs gadi pagājuši,
kas tur tik smagi kāšē?
Jānītis grantsbedrē pīpē,
Jānītis tai pašā klasē!"

**JĀNI, NEESI CŪKA, MET TAČU
VIENREIZ TO PĪPOŠANU NOST!**

INGERŪNS

pienem reklāmu un sludinājumus
PRIEKŠ un NO un PAR studentiem PRIEKŠ un NO un PAR studentiem PRIEKŠ un
pienem reklāmu un sludinājumus
PRIEKŠ un NO un PAR studentiem PRIEKŠ un NO un PAR studentiem PRIEKŠ un
pienem reklāmu un sludinājumus
PRIEKŠ un NO un PAR studentiem PRIEKŠ un NO un PAR studentiem PRIEKŠ un
pienem reklāmu un sludinājumus
PRIEKŠ un NO un PAR studentiem PRIEKŠ un NO un PAR studentiem PRIEKŠ un
pienem reklāmu un sludinājumus
PRIEKŠ un NO un PAR studentiem PRIEKŠ un NO un PAR studentiem PRIEKŠ un

Sludinājumus pieņem ANSIS

Adrese: Raiņa bulv.19-121, vai pa telefonu 222944

Redakcijas viedoklis
ne vienmēr sakrīt ar
rakstu autoru viedokli!

«Universitātes Avīze» ir LU izdevums. Saikta ar Macintosh SE. Iespiesta a/s «GRĀMATA» Rūpniecības ielā 27.
Redaktore Ilze BRINKMANE. Redakcijas adrese: Rīga, Raiņa bulv.19, 121.telpa. Tel.222944. Reģ. apl. Nr.535